



# Skæv elafgift hæmmer grøn omstilling

Konsekvenser for  
husholdninger og effektiv  
grøn omstilling



*Grøn Energi er fjernvarmens tænketank. Vi omsætter innovation og analyser til konkret handling til gavn for den grønne omstilling, vækst og beskæftigelse i fjernvarmebranchen. Grøn Energi bygger på et dynamisk fællesskab mellem Dansk Fjernvarme, de toneangivende danske eksportvirksomheder, rådgivere, interesseorganisationer samt universiteter.*

**Dato:** 12.01.2021

**Udarbejdet af:** Christian Holmstedt Hansen og Hanne Kortegaard Støchkel

**Beskrivelse:** Analyse af omkostninger til opladning af elbil for huse, som er opvarmet med henholdsvis fjernvarme og individuelle varmepumper. På grund af forskel i elafgiften koster det 3791 kr. mere om året at oplade elbilen, hvis man bor i huset med fjernvarme. Analysen beskriver forskellen i elafgiften, og de konsekvenser det har for hastigheden og kvaliteten af den grønne omstilling i Danmark. Analysen afsluttes med forslag til, hvordan problemet kan løses.

*Grøn Energi udgiver løbende rapporter og analyser. Konklusioner, anbefalinger og evt. synspunkter i det udgivne materiale er ikke nødvendigvis udtryk for holdningerne hos Grøn Energi's medlemmer.*

**Grøn Energis medlemmer:**

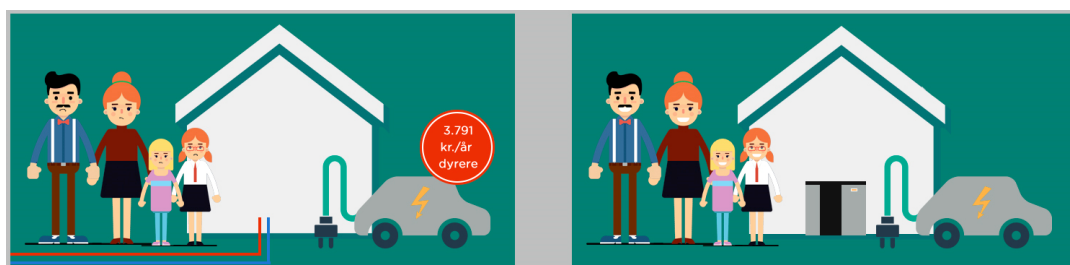


## Skæv afgift hæmmer grøn omstilling

Både boligopvarmning og transport står foran en grøn omstilling, og samfundet har brug for, at det sker så effektivt som muligt. Det kræver fokus på sektorintegration, energieffektivitet og planlægning, så der er sammenhæng mellem incitamenterne hos den enkelte forbruger og en effektiv omstilling af hele samfundet.

Mange familier overveje at købe en elbil og er derfor interesserede i, hvad det koster at køre i en elbil. Her betyder det noget, hvad elbilen koster i anskaffelse og opladning. Det er måske overraskende, at omkostningerne til at oplade elbilen også afhænger af noget helt andet.

Denne analyse beregner omkostningerne for to sammenlignelige familier med samme kørselsbehov og elbil. Konklusionen er, at det ikke koster de to familier det samme at oplade elbilen. Den ene familie bor i hus A og den anden i hus B. I hus A koster det 3791 kr. mere om året end i hus B at oplade sin elbil.

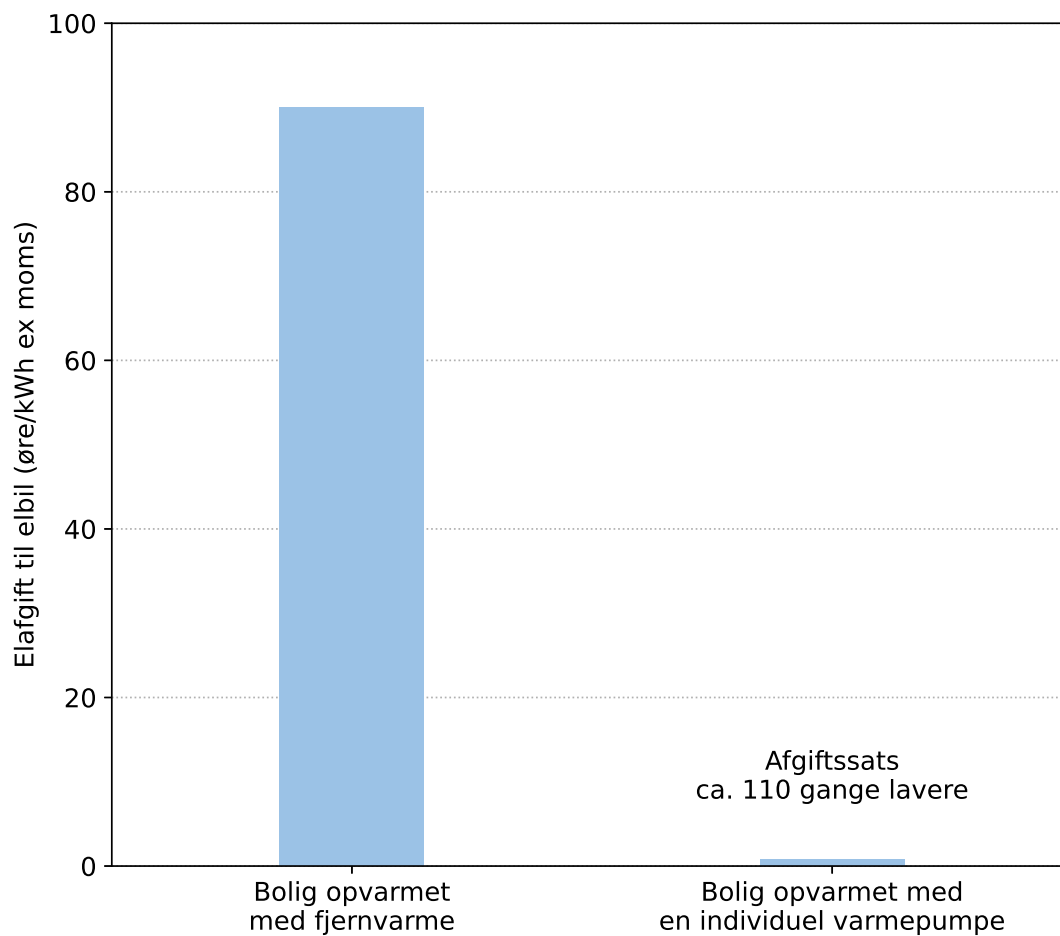


**Figur 1:** Opladning af elbil koster 3791 kr. mere pr. år i hus A (til venstre) end i hus B (til højre).

Forskellen ligger i afgiftssystemet for noget, som ikke har med elbilen at gøre. Næmlig hvordan boligen er opvarmet. Begge boliger er opvarmet med grøn varme. Hus A er opvarmet med fjernvarme, mens hus B er opvarmet med en individuel varmepumpe. Denne forskel har betydning for, hvad familierne får af udgifter til deres elbil.

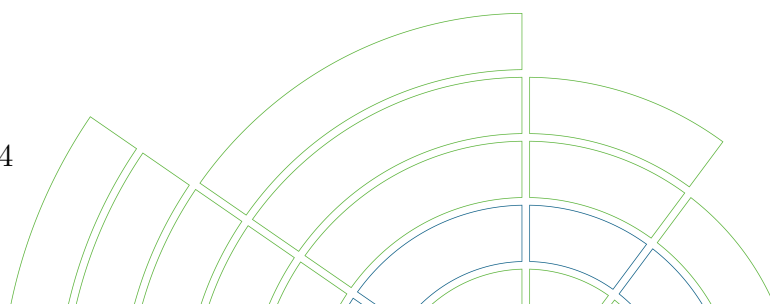
De to familier i hus A og B bruger lige meget strøm til lys, vaskemaskine, kaffemaskine osv. I alt har de begge et almindeligt elforbrug på 4000 kWh/år. De har også samme varmebehov. De anskaffer sig samme type elbil, og begge familier kører ca. 20.000 km/år. De to situationer er ens, men fordi opvarmningsformen er forskellig, så bliver omkostningerne til opladning af elbil markant forskellig.

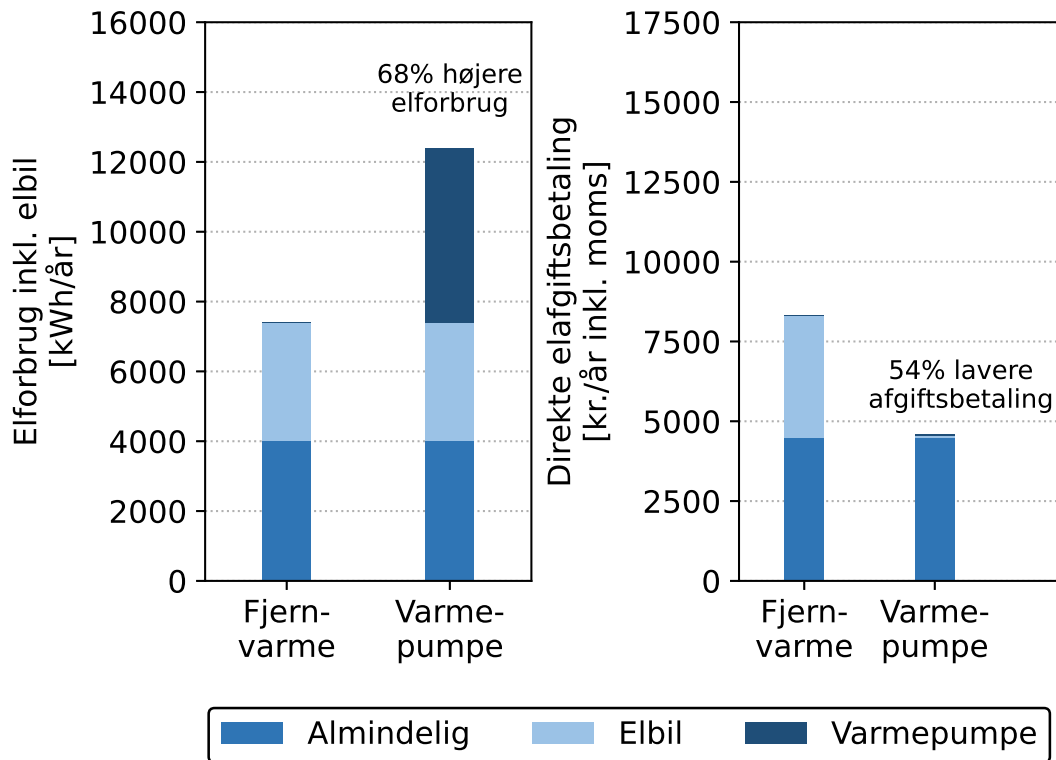
Årsagen til den store forskel ligger i reglerne for elafgifter. Figur 2 viser, hvor forskellig elafgiften på opladning af elbilen er. Elafgiften er ca. 110 gange højere, hvis huset er opvarmet med fjernvarme end med en individuel varmepumpe.



**Figur 2:** Elafgift på opladning af elbil ved en bolig opvarmet med henholdsvis fjernvarme og individuel varmepumpe.

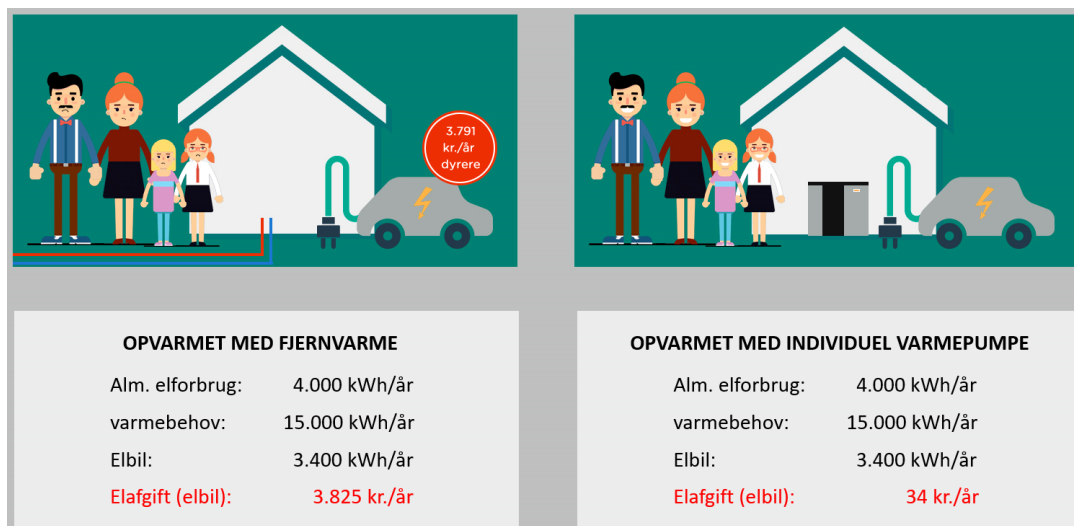
Elafgiftsloven §6 betyder, at der betales en afgift på 0,8 øre/kWh af den del af elforbruget, der overstiger 4000 kWh årligt. I modsætning til de første 4000 kWh, hvor der betales en elafgift på 90,0 øre/kWh. For at få den lave elafgift kræves det, at huset er registreret i BBR som elopvarmet. Det gælder fx for huse med elradiatorer og individuelle varmepumper. Huse med fjernvarme som registreret varmeinstallation kan derfor ikke bruge afgiftslempelsen under §6. Figur 3 viser elforbrug og elafgiftsbetaling direkte fra husstanden opvarmet med henholdsvis fjernvarme og individuel varmepumpe.





**Figur 3:** Elforbrug inkl. elbil (til venstre) og direkte elafgiftsbetaling (til højre) for hus opvarmet med henholdsvis fjernvarme (A) og individuel varmepumpe (B).

For eksemplet med hus A og B betyder det konkret en forskel i udgifter til elbilen på 3791 kr./år, fordi afgiften på opladning af elbilen er forskellig alt efter om huset er opvarmet med fjernvarme eller med individuel varmepumpe. Figur 4 opsummerer ligheder og forskelle på de to situationer.



**Figur 4:** Sammenligning af elafgiften til opladning af elbil for to huse, hvor kun opvarmningsformen er forskellig. Henholdsvis fjernvarme i hus A og individuel varmepumpe i hus B.

Denne forskelsbehandling har også konsekvenser for hastigheden og kvaliteten af den grønne omstilling i Danmark.

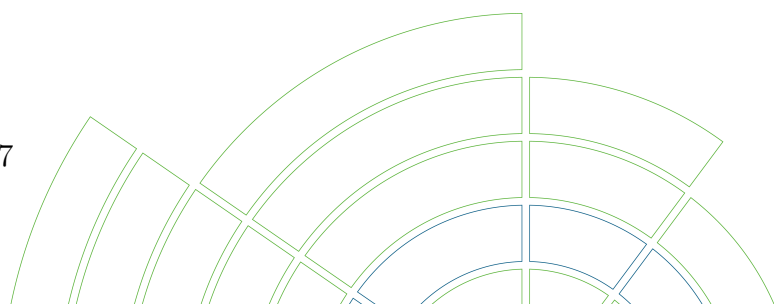
- **Langsommere og dårligere konvertering fra naturgas:** Danmark står over for en massiv konvertering fra naturgas til grøn boligopvarmning. Kun de områder, hvor husene ligger langt fra hinanden, bør konverteres til individuelle varmepumper. Ellers bør løsningen være fjernvarme. Den skæve afgift giver et uhensigtsmæssigt incitament til at vælge individuelle varmepumper fremfor fjernvarme, og dermed hæmmer den skæve elafgift en hurtig og optimal konvertering af de danske naturgasområder.
- **Dyrere elnet og grøn omstilling:** Fjernvarme er en vigtig drivkraft i en effektiv grøn omstilling. Den leverer energieffektivitet og sektorintegration, som gør at det er den bedste opvarmningsform i byerne. Konvertering til fjernvarme frem for individuelle varmepumper giver samtidig et mindre behov for yderligere, grøn elproduktionskapacitet og udbygning af elnettet ([Grøn Energi, 2020](#)). Derfor er det problematisk, at en skæv afgift giver incitamenter, som trækker i den forkerte retning
- **Eksisterende fjernvarmeområder risikerer højere varmepriser:** Den skæve elafgift giver et uhensigtsmæssigt incitament til at afkoble sit hus fra fjernvarmen, hvis man ønsker en elbil. Når der er ca. 4000 kr. at spare pr. år pga. den skæve elafgift, så er der et uheldigt incitament til at skrotte den ellers ofte billigere og grønnere fjernvarmeløsning for at erstatte den med en individuel varmepumpe. Fjernvarme er billigst, når alle i området er med og kan bidrage til at betale de faste omkostninger til fjernvarmesystemet. Derfor bliver varmeprisen højere for alle naboerne, når nogle af husene forlader fjernvarmen for at udnytte fordelene af den skæve elafgift.

Konklusionen er, at den skæve elafgift hæmmer en hurtig og fornuftig grøn omstilling. Derfor er det relevant at se på, hvordan problemet kan løses.

Analysen viser en favorisering af huse med elopvarmning, som de facto giver en rabat på elbilsopladning – som ikke er tilgængelig for boliger med anden opvarmning. Det er godt at støtte en grøn omstilling af transport, men det bør gøres direkte, så alle får samme vilkår og muligheder. Det skal ikke gøres indirekte via regler for elopvarmning. De uhensigtsmæssige konsekvenser af den skæve elafgift kan fx undgås ved følgende løsninger:

- Adskille elforbruget til *opladning af elbilen* fra det øvrige elforbrug. Det vil sige, et krav om en separat elmåler til elbilen. Med en separat måling af elforbruget til elbilen har man det nødvendige fundament for afgiftsmæssigt at adskille de forskellige typer af elforbrug. Mulige afgiftsændringer kunne fx være:
  - Selvstændigt aftagenummer til elbilen, således at el til opladning af elbilen ikke tæller med i elbruget under Elafgiftsloven §6, som omhandler el til varme.
  - Elbilsafgift til alle elbiler svarende til den elafgiftsgodtgørelse som er tilgængelig for selskaber som driver ladestandere for elbiler (abonnementsordninger).

- Adskille elforbruget til *elopvarmning*, som fx en individuelle varmepumpe, fra det øvrige elforbrug. Det vil sige et krav om en separat elmåler til elopvarmning. Dermed sikrer man, at elvarmeafgiften på 0,8 øre/kWh kun ligger på el til opvarmning. Det vil samtidig fjerne behovet for 4000 kWh-reglen (Elafgiftsloven §6).



# Litteratur

Grøn Energi. Optimal elektrificering af boligopvarmning, 2020.  
URL <https://www.danskfjernvarme.dk/groen-energi/analyser/120320-optimal-elektrificering-af-boligopvarmning>.